

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYF.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Papok, gazda-
egyleti tagok és közs. előjáróknak egész évre 8 K. Tani-
snak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány ára
10 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér.
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten kiint
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

A székelyföldi mogyoró erdők.

(Az aradi székely iparkiallitáshoz észrevételek.)

Nem vagyok erdész. Enemű tudomá-
nyom sem sokat ér. De azért legyen szabad
néhány észrevételt kockáztatnom.

A nagyobb erdőterületekkel rendelkező
székely faluk közhelyein felette sok a mo-
gyoró bokor. Sokszor több holdnyi terüle-
ten ritka a bükk vagy másféle fa. Mogyo-
róból áll a sűrűség. Ujabb időben kerte-
lésnek sem használják e szép vesszőket,
mert tilalom alatt van. Ha abroncsnak vagy
pálcának valót vágsz, s viszed haza a vál-
ladon, azért is feljelentnek s nagy tárgya-
lás után jól megbüntetnek. Most fenyődesz-
kával kell bekeríteni az erdei kaszálókat
is, ha a szomszédjában a tövistől és mo-
gyorótól nem birsz is menni, s a marhád
sem ehetik a miatt. Tilalom — tilalom.
Pompás harapokat gyujtnak, s azok 5-6
évre eltávolítják a drágán őrzött ezen régen
kertelésnek, gyeplőnek használt bokorféléket.
Ma nézheted távolról.

Mogyoró termés 1873. vagy 1874. óta
nem volt, mert a tavaszok elfagyalták. Ak-
kor az igaz, hogy sok mogyorót szedtek s
vittek el innen külföldre is. Azóta nincs
vásár. Tehát 30 év alatt a termés sem jö-
vedelmezett.

Ez a bokor minden 6-8 évben szép

vesszőkké növi ki magát. Egyrésze vénül
és kiszárad, kiromlik. A másik rész sarjad-
zik és nő. Tehát ugyanaz a terület 8 éven-
ként tömördek olyan vesszőt adna, mely
felpattogatva: kosaraknak s egyébnek való
anyagot adna képzelhetetlen mennyiségben.

Minden erdős falutelve van ahoz értő
czigányokkal, kiket amugy is tart minden
falu munka nélkül télen-nyáron. Ezeknek
bizonyos bér mellett évenként oda kellene
adni 1-1 darab mogyoróst, hogy vágják,
hordják és pattogassák, s fonják azokat a
czikkeket, melyeknek piacza van. Élelmes
ember elég akadna a tojásszedés mellett is,
aki összegyűjtse s az Alföldet elárassza
ezen biztos piaczu iparczikkekkel. Ugyane
czigányok az esőernyő nyélnek és pálczá-
nak valókat is ezerével válogatnák a mo-
gyorósokból és tövisesekből, s a helybeli
műesztergyárosok és ernyőkészítők kapnának
anyagot az uri és dámai czikkekekhez. Az ed-
dig ingyen tartott czigányoknak is lenne
keresete. A birtokosságok is kapnának va-
lamit é v e n k é n t, s végül kiszűlné, hogy
mogyorósok és tövisesek sokszorta többet
jövedelmezzenek az erdőnevelésre szükséges
100-150-200 év alatt, mint a bükkösök,
vagy cserések.

Néhány év előtt két hét alatt több al-
földi városban tudakozódtam gazdálkodó és
városi emberektől, s arról győződtem meg,
hogy Szabadkán, Szegeden, Aradon, Hód-
mezővásárhelyen stb. vásárról-vásárra el

lehetne adni ilyen fajtájú 100 ezer darabot
is. Sőt olyan is volt, aki egymaga vállalko-
zott csekély perczentért az efélék közveti-
tésére.

Azóta hallgattam, gondolva, hogy va-
lamelyik hivatalosabb ur felveti ezt a kérdést.
Hiába vártam.

Jól tudom, hogy az ilyen cziheresek
kihasználásához is ezer kanyarlatu uton
lehetne hozzájutni, mert az erdőhatóságok
is tengerségü erdőveszélyt látván ebben,
valószínűleg még alant utjába állanának.
Pedig ha a nyírágseprőnek van menedéke
tömördek szabályzat mellett és a nyíresel
kipusztulásának veszélye nélkül, ezeknek is
lenne folytonosan.

Ubul.

Arányosítás. Udvarhelymegyéből e héten kül-
döttség tisztelgett Darányi Ignác földmívelésügyi
és Plósz Sándor igazságügyminiszternél; az ará-
nyosítási kérdés sürgős és méltányos megoldását
kérve. A küldöttséget mindkét miniszter szívesen
látta s megígérték a kérelem tanulmányoztatását
és pártfogásba vételét. A deputációt, a melyhez
Heltai Ferencz, Bedő Albert, Ugron János és
Daniel Gábor országgyűlési képviselők is csatla-
koztak, Ajtay János homoródalmási unitárius lel-
kész vezette.

A husvizsgálat országos rendezése tárgya-
ban — melynek fontosságát annak idején a
„Székely-Udvarhely“ is vezércikkelyben fejtegette
— tegnapelőtt a földmívelésügyi miniszteriumban
nemeskéri Kiss Pál államtitkár elnöklése mellett
értekezlet volt.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGZÁJA.

A régi remetékről.

Felolvasás az 1903. márczius 17-én tartott Szent Antal estén.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcaja.

Midőn néhány évvel ezelőtt kezembe került
Tinódi Lantos Sebestyénnek, a XVI. század ezen
népszerű költőjének versköteté, s azt végig lapoz-
gattam, — bevallom, csodálkoztam azon, hogy
kortársai előtt olyan népszerű volt költői mű-
ködése; hatást rá, mindössze annyiban gya-
korolt, hogy sokat mulattam furcsa kifejezésein,
régies nyelvezetén s gyarló verselésén, a miben
kétségkívül nem álltam egyedül. Az nem jutott
eszembe, hogy minden író saját kora szempont-
jából kell megítélnünk, hogy ítéletünk zsinórmér-
tőke nem a mi korunk tulinomított s talán mes-
terkelt ízlése, hanem az illető író saját kora.

De így vagyunk mi nemcsak egyes szemé-
lyekkel, hanem korszakokkal s intézményekkel is.
Ha pl. a kereszténység első századainak remetéi-
ről tenne valaki említést, aligha tévednék, mikor
azt mondom, hogy a t. hallgatóság nagyrésze előtt
képzeletben egy durva ruhába öltözött nagy sza-
kállu öreg férfiú tűnik fel, ki sebtében összetakolt
erdei kunyhójában, messze világ zajától folytono-
san elmélkedik és imádkozik; másoknak e név
hallatára sok róluk hallott furcsaság jut eszükbe
és ismét mások ilyenkor csak a guny hangján
szólnak róluk s az egész intézményről. Csak na-
gyon kevesen vesznek maguknak annyi fáradságot,
hogy róluk behatóbb ismereteket szerezzenek, pe-
dig az eredmény megérdemli az utánjárást, mert

egy érdekes, hitében naiv, egyszerű kor táru
szemeink elé, türelemre, lemondásra, önfeláldozásra,
szenvedésekre készséges férfiakkal, nőkkel s gyer-
mekekkel.

Erről a remetéről, életmódjukról szeretnék
az idő rövidsége miatt csak néhány szót elmon-
dani régi legendák alapján, miért is kérem szíves
figyelmüket.

A tökéletes életre való törekvés, az evan-
géliumi tanácsok követése, Krisztus és az apos-
tolo életének lehetőleg hű utánzása és megvaló-
sítása volt a kereszténység első századai buzgó
hívóinak vágya és óhajta. A legteljesebb sze-
génységet tartották a tökéletesség első követelmé-
nyének, mert így semmi sem köti őket a világ-
hoz; lelkük és szívük tehát annál szabadabb. A
világ örömeiben, bajaiban, aprólékos gondjaiban
ők csak a tökéletesedés akadályait látták; az örö-
mökben azért, mert azok között könnyen megle-
het feledkezni a Krisztustól ígért örök boldogság-
ról, a melyhez vezető ut pedig nehéz és fáradsá-
gos; a szenvedésekben azért, mert a gyengébb
vagy érzékenyebb jellem elégedetlenné, kishitűvé
vagy hitelenné válhat az isteni gondviselés iránt.
Egyiptom, Syria stb. barlangjaiban és pusztáin épen
ezért már a Krisztus utáni századokban állandóan
voltak egyesek, férfiak ép úgy, mint nők, kik tel-
jesen elváltak a világtól s imádkozás és elmélke-
dés között tengették életüket azzal, a mit a föld
termelt; bizva Krisztus szavaiban, ki jutalmat
ígért azoknak, kik magukat megtagadva s lemondva
a világról, követik őt. A legendák sok naiv és
megható történetet tudnak nekünk elmesélni ezek-
nek a remetének életmódjáról, küzdelmeikről,
tépelődéseikről, s azokról a megpróbáltatásokról,
melyeken hitük szerint az ördög incselkedései kö-

vetkezteben keresztül mentek. Egy ilyen én is
bemutatok egy régi magyar fordítás szerint.

„Volt egy remete, aki külön lakott egy erdő
barlangjában és dicsérvén éjjel-nappal az Istent;
nem messze tőle juhokat őrizett egy pásztor.
Egykor álomnak adván magát a pásztor, eljön a
tolvaj és elhajtja előle a juhokat. Azalatt ékezik
a pásztornak az ura, tudakozván a juhok felől,
de semmiképen sem tudja megmondani a pásztor,
mint vesztenek el a juhok mellőle. Ezen megin-
dulván a gazda, megöli haragjában a pásztort.
Ezt látván a remete, fohászkodik és mond maga-
ban: Oh uram, mely hirtelen megölé az ártatlant
a kegyetlen ember; mivel ilyen méltatlan dolgokat
megengedsz, én elhagyom ezt a remete életet,
kimegyek a világra és élek én is másoknak szo-
kása szerint.

Ilyen gondolatok után utra indul; de gondja
volt az Istennek reá és angyalát küldi, ki emberi
ábrázatban társul adja magát hozzá. Midőn már
egy városhoz közelitenének, megjelentí magát az
angyal, hogy ő Isten angyala volna. Érkezvén a
városba, egy becsületes embertől szállást kérnek,
aki szívesen befogadja és keresztényi módon
ellátja őket. Azon becsületes embernek volt egy
bölcsőben fekvő kedves fiacskája. Az angyalnak
és a remetének külön házat mutat és abban jó
ágyakat is vett. Azonban éjjelkor felkél az an-
gyal, mégyen a jó gazda gyermekének bölcsőjé-
hez és ott megfojtja a gyermeket. Mit látván a re-
mete, csodálkozik magában és mond: Hiszen ez
a személy Isten angyalának mondá magát és mily
kegyetlenül bánt az ártatlannal, holott e jó gaz-
dának több gyermeke se volt annál, minket pedig
nagy szeretettel látott. De semmit sem mert szó-
lani az angyalnak.

Udvarhelyvármegye szarvasmarha-tenyésztése.

— Közli: lengyelfalvi báró Orbán Ottó. —

(3. folyt.)

Sperker Ferenc példáját követte Szent-Erzsébeten báró Kemény Béla. Ő is a midőn szenterzsébeti birtokát, mint kezdő fiatal gazda átvette, kisebb mértékben, négy drb igen jó minőségű tiszta erdélyi faj anyatehénnel kezdte meg a szarvasmarha-tenyésztést. De miután nála annak fejlesztésére és szaporítására minden szükséges eszköz megvolt — mert terjedelmes nagy birtokán az állattenyésztéshez szükséges jóminőségű legelő és bótakarmány, azonkívül nagy pénzerővel rendelkezvén, ezen eszközök felhasználásával rövid idő alatt olyan tekintélyes szép tiszta erdélyi faj szarvasmarha-állománya keletkezett, hogy ha azt szakértő szemlélte meg, a gyors siker és előhaladás meglepte.

Több ízben igyekeztem ötlet meggyőzni érvekké szarvasmarha-állományának igen jó voltáról. Biztattam, hogy lépjek ki a küzdterre, jelenjék meg a kolozsvári és más erdélyi kiállításokon tenyésztéssel, mert biztos lehet abban, hogy ha nem az első helyen, de egyelőre legalább az elsőbbség között helyet foglalhat. Azonban az ő szerénysége nem engedte meg, hogy a küzdterre lépjen és így kincsét a világ szeme elől elrejtve tartotta. De azért azt fokról-fokra javította és emelte és csak azon múlt el, hogy szarvasmarha-állománya nagyobb hirre nem vergődött, hogy báró Kemény Béla annyira szerény ember volt, hogy semmiben sem akart feltűnni. A saját maga értékét nem akarta fitogtatni, de annál nagyobbra becsülték ötlet azokat, a kik tiszta nemes jellemet ismerték; akik látták, hogy milyen odaadással fáradozott, munkálta övéi jóllétéért és a közérdekért; a kik látták, hogy elismerésről, vagy kitüntetésről még hallani sem akart, azok annyira köztisztelőben tartották, hogy olyan általános közbecsülésben ritka ember részesül. Bekövetkezett váratlan, hirtelen jött halála után igen jó minőségű, tiszta erdélyi faj szarvasmarha-állománya vejenek, Orosz Lajos cs. és kir. kamarás és huszárfőhadnagy jutott birtokába, ki remélhetőleg a tenyésztést jó irányban tovább fogja folytatni.

Ugron Zoltán a midőn nagykorú lett és édes atya Ugron János szentmihályi és fiatalfalvi birtokait átvette, az atya halála következtében felbomlott tiszta erdélyi faj szarvasmarha-tenyésztését Fiatalfalván újra felkeltette. Erős akarattal, nagy kitartással kezdett munkához, hogy a mit az atya eredményében teljesen nem tudott elérni, azt a fia fejezze be. A szarvasmarha-tenyésztését tanulmánya tárgyává tette. Nem

sajnálta költséget, időt és fáradságot a tapasztalatok beszerzésére. S midőn a tudásban meg erősödött, akkor nagy szakértelemmel vette kezébe az atya által elejtett fonalat és a legkiválóbb, tiszta erdélyi faj tenyészanyagból összpontosította fiatalfalvi birtokán szarvasmarha-tenyésztését. A minden kellékkel bíró tenyészanyatehénhez első rangú bikákat alkalmazott. Ezen szakértelemmel és helyes irányt követő eljárással oly fényes eredményt ért el, hogy több magyarországi és erdélyi szarvasmarhakiállításán fényes győzelmet aratott. Ma már tenyésztehén-létszáma akkora, hogy azok után évente 15—20 darab kiváló jó minőségű bikát ad el szép pénzért. A múlt évben tenyészanyaga elhelyezésére és azok szaporulatának felnevelésére minden kellékkel ellátott, nagy-szerű berendezésű istállót épített. A ki annyi áldozatot hozott, az megérdemli, hogy munkáját siker koronázza.

(Folyt. köv.)

Tan- és nevelésügy.

Megjegyzések „A székelyföldi bajok s azok legfőbb gyógyítási módjai” cz. cikksorozatának 16—17. sz. folytatásaira.

A „Székely-Udvarhely” ez évi 16—17. számaiban, a fenti cím alatt „Öreg székely” tárgyalja a népnevelést s annak a felnőttekre való kiterjesztésének mikéntjét. Lehet, hogy tán jó szándékkal írta cikkét s el is hiszem, hogy azzal, miután többször volt mondva, valójában azonban nem a címbe írt tárgyról beszél, hanem a tanítói kart állítja, minden meglevő, kigondolható, képzelet alkotta és mondvasínált hibájával a nagyközönség ítélőszéke elé.

Ir a népnevelés címe alatt az ujság hasábjain mindazon foglalkozásokról, melyek esetleg egy embernek hibái, gyarlóságai tán lehetnek, de az egész karnak semmi esetre sem s mégis általánosítva az egész tanítói kart, azt egy szóval fegyelmezetlenség és készségtelenség jelenti ki.

Nem ismételtem azokat a szemén-szedett gyalázkodásokat, amelyek a cikksorozat említett folytatásaiban vannak, hiszen akkor, a legnagyobb részét annak ismételtelen le kellene közölni, hanem csak azt a kérdést teszem fel: vajjon helyes dolog volt-e egy testületet, melynek minden tagja teljes erejével és tehetségével a nép vezéréül, oktatójául, annak jó és balsorsában egyaránt tanácsadójául, vigasztalójául szegődött és azzá is avatottat fel, azt minden alapos ok nélkül előbb „Tanár”, utóbb más név alatt az ő lassan, de biztosan haladó munkásságából kizavarni s általánosítva az egészet, agyafurt és körmönfont ki-

csinylésekkel, a nagy fáradsággal megszerzett kevés tekintélyétől is megfosztani, hogy aztán neveltség és guny tárgya legyen kisebb és nagyobb tanítványainak egyaránt? Helyes dolog volt-e alkalmat szolgáltatni arra, hogy a nép, melyet eddig is tanító tanított s ezután is csak ő kell vezessen, ujjal mutathassa: ime ez az a hiányos aggyal felszerelt tanítói kar, melynek minden tagja mellé egy-egy kormánybiztos kellene, hogy megállhassa helyét, betölthesse hivatását? Én abban a hitben vagyok, hogy a legkevésbé sem.

Semmi körülmények között egyet nem érthetek cikkirónak a közleményekben foglalt állításaival, nemcsak azért, mert eme jól kiporozott és a szerkesztői üzenetek szerint, ezután még jobban kiporozandó tanítói testületnek én is egyik igénytelen tagja vagyok, hanem azért, mert a mai népnevelés, édes hazánk viszonyainak megfelelően, egy képzett és hivatásának magaslatán álló, munkakörét, társadalmi kötelezettségét ismerő, saját lábán vezető és nélkülös a helyes úton járni tudó tanítói kar kezében van letéve; ezt nem kell, hogy én mondjam, mindenki meggyőződhetik erről, hacsak egy futó pillantást is vet népnevelésünk multjára s azt összehasonlítja a mai népoktatásunk eredményével, mely eredmény elérésében, hazai kulturánk ily szép előhaladásában, valamennyieske része, azt hiszem, tanítói karunknak is van.

Hogy a tanítói karban is, mint minden más testület kebelében vannak tökéletesebb és gyarlóbb emberek, kiknek erényeik elismerést, hibáik megróvást érdemelnek, azt ki merné elvitatni; de a gyengéknek fogyatkozásaiért, vagy a társadalomnak rossz és ferde irányu szokásaiért az egész tanítói kart, hogy valaki az ujság hasábjain fegyelmezetlenség és hivatásátegyságtalanságban nem ismerő és nem teljesítőnek jelentse ki, ennek — lett legyen bármilyen szándékkal mondva — mégis csak rossz akarat, rossz indulat az igaz neve.

S aki ilyen módon cikket ír, az a célon nagyon túl lö és nem javít, de valósággal lázít és boszant egyeseknek esetleges hibájáért egy egész testületet s rontja azon karnak működési eredményét.

Ezeket elmondani szükségesnek tartottam azért, nehogy cikkiró „Öreg székely”, akár pedig „Tanár” ur abba a boldog hitben ringassa magát, hogy vehemensen támadó cikkével akár a tanító világ egyetlen tagja, akár a társadalomnak a tanítók működését, magaviseletét helyesen ismerő és megítélő tagjai, vele és az ő nézeteivel tán egyetértenek.

Gyerkes Mihály,

tanító, az Udvarhelyvármegyei Tanítóegylet titkára.

Reggel lévén, indulnak más városba, a holott is jó szívvel látja egy polgár ember őket. Volt azon polgárnak igen szép aranyos pohara, melyben felette igen gyönyörködött. Éjszakának idején felkél az angyal és elloppja az aranyos pohárt. Látván azt is a remete, elhíti magával, hogy nem jóféle angyal, mert a városi polgár minden jóval volt hozzájuk, lám mily sajnós kár-tétellel fizet a jótéteményekért; de csak nem mert szólani semmit is. Megvirradván, onnan is elindulnak és jutnak egy nagy viznek hidjához. Mikor a hid közepén menének, egy szegény ember találkozik velök, kitől az angyal utat tudakozván, mig imide-amoda fordúl és mutogat, fogja a szegény embernek gallérját az angyal és leveti a hidról. Így vész a vízbe a szegény ember. Akkor a remete azt véli magában, hogy az ő társa nem angyal, hanem ördög, olyan vétek nélkül elvesztvén az embert. Örömet meg is vált volna tőle, de féltében semmit nem mer szólani. Tovább menvén, estefelé jutnak egy városba, a holott gazdag ember házában Isten nevében kérnek szállást, de nem akar szállást adni. Végre azon kéri az angyal, hogy a nagy Istenért, ha csak az ereszt alatt is, engedjen helyt nekik, akár csak valami gonosz vadak elől legyen hol megvonni magokat az éjszakán. Kinek felel a dús ember: Ahol a disznópajta, ha ott akartok sugorodni, lássátok; ha nem, menjetek dolgozókra, mert más helyet nem mutathatok. Így azon éjjel a disznók közt volt szállásuk. Megvirradván, mégyen a gazdag elébe az angyal és minekelötte elbucszútnék tőle, megajándékozta azzal a szép aranyos pohárral, melyet lopott volt az emberséges gazdától más városban. Melyet látván a remete, mond magában: Nincs már semmi kétségem, hogy ez a személy ördög nem volna. Ahoz képest bucsuzni kezd tőle. Ki-

nek felel az angyal: Csak addig váraakozzál, mig ezeket a dolgokat megmagyarázom néked.

Jó atyámfia! Midőn te a pusztában remete voltál, mely juhászoknak halálát láttad, igaz dolog, abban ártatlan volt, de annak előtte halálra méltó dolgot már cselekedett volt és mivel akkor bűn nélkül találtatott, az ő idvességére rábocsátotta Isten a gazdáját, hogy megölje őtet, mivel penitenciát nem tartott volt előbbi vétkeiről. A tolvaj pedig, aki elhajtotta a juhokat, a pokolban fizet gonoszságáért, ezen a világon büntetlen maradván. A gazda, aki hirtelenségből ölte meg szolgáját, az idvezülni fog, mivel alamizsnával megváltja lelkét és egyéb irgalmas cselekedetekkel. Továbbá a mely emberséges embernek fiát éjjel megfojtottam, azt úgy értesd, hogy minekelötte annak az embernek az a fia nem volt, addig szegényeken könyörülő jó keresztény volt, de mi-helyt az a gyermeke lett, mindjárt megvonta magát minden jó cselekedelektől; és hogy gyermeke miatt el ne veszítse lelkét, jobb volt neki gyermeke nélkül lenni, mert azután ismét az Istenhez tér. A mely jó gazdánknak poharát elloptam, az olyan józan életű ember volt, mig azt a pohárt nem csináltatta, hogy a városban mása nem talál-tatott; de ehez a pohárhoz való szeretetéből már mindeneknél részegesebb kezd vala lenni. Hasznosabb volt azért neki a nélkül ellenni, mert azolta már ismét józan életre adta magát. A mely szegény embert a vízbe taszítottam, azért cselekedtem, mert az egy óra mulva más oly emberrel találkozott volna, aki halálos vétekben volt, s azt megölvén, mind a ketten elkárhoztak volna. Most pedig Isten kedvében találtatott a szegény ember és mi-helyt meghalt, mindjárt idvezült. Továbbá az aranyos pohárt annak a gazdának adtam, aki nekünk csak szállást sem adott. Ugy tudjad, hogy

a sem ok nélkül; mert annak a gazdának pokol lévén helye, a mit ezen a világon elkaphat, nem kell irigyelni tőle. Meglásd azért, hogy ennekutána könnyen ítéletet ne tégy mások felől, mert azzal Istent bántasz, ki mindeneket jó végre cselekszik. Ezeket hallván a remete, az angyalnak lábaihoz esik és bocsánatot kér Istentől, a remeteségre visszamegyen és szentül végezi életét.

A pusztákban és erdőkben élő remeték később már csoportosulni kezdtek egy tapasztaltabb, öregebb remete főnöksége alatt s lassanként való-ságos szerzetesházak keletkeztek; de mindegyik remetének külön volt a kis kunyhója, csak közös imákra gyűltek össze. Közűk állani nem volt könnyű. Mint egy régi leírásban olvashatni, ha valaki egy ilyen kolostorba való felvételét kérte, tíz napig kellett a kapu előtt váraakoznia, hogy megmutassa szándékának állhatatosságát és türel-mét. Ha kitartott, bevezették a monostorba, s alázatosságának bebizonyítására végig kellett hall-gatnia a többi szerzeteseknek ócsárlásait, — ami természetesen csak forma volt — kik a térden álló ujságnak azt mondogatták, hogy nem meggyőződésből, hanem szükségből akar szerzetessé lenni, amennyiben a világban nem tud megélni. Ha ezt is türelemmel elviselte, akkor megkapta a monostor ruháját, de még most sem bíztak benne teljesen; azt hitték, hogy nagy önfeláldozással járó életmódjuk miatt, midőn nemcsak a világ örömeiről, hanem saját egyéni akaratairól is le-kellett mondaniok, — az új társ majd vissza-kívánja a régi életmódot; azért régi ruháját is egyelőre megtartották, s csak mikor látták, hogy zu-gulódás nélkül viszi véghez a reá bízott, sokszor terhes feladatokat s teljesen megvan elégedve a fegyelemmel, — csak akkor osztották el a szegé-nyek közt régen viselt ruháit, mintegy jelezvén,

Egyházi élet.

Szent-Antal-estély. A IX. Szent-Antal felolvasó-estély igen kedves és felemelő szórakozásban részesítette közönségét. A nagy tornacsarnok annyira zsúfolva megtelt, hogy még a szereplőknek is alig engedtek nyugodt mozgást. Mindjárt a bevezető ének után Dózsa Sarolta szavalta el „A bünös éjszakája” cz. darabot; meglepő ügyességgel és rátermettséggel festve a lelkiismeret furdalásának kinjait; le is kötötte úgy hallgatóit, hogy még a lélekzetet is visszafojtva tapadt rá minden figyelem. Varró Mariska és Voith Gerő dr. törvényszéki bíró Máriáról szóló gyönyörű énekeduettjükkel az áhitat jóleső régióiba emelték a közönség szívét; igen kellemes hangjukkal művésziességgel tudnak elbánni. A szép éneknek mintegy nagyszerű háttéréként hangzott Varró Berta zongorakiséréte. Most Lukinich Imre dr. főreálisk. tanár olvasott fel, nagyon érdekesen, a középkori szerzetes életből egyes jeleneteket és részleteket. (E felolvasást lapunk mai tárczájában hozzuk. Szerk.) Hollaky Arthurné és dr. Solymossy Lajosné urnőket már a podiumon való megjelenésükkor hatalmas óvácziókban részesítette a megjelent közönség; Mendelsohn „Legendá”-ját oly megható szépséggel játszták el zongorán négy kézre, hogy az egészen elragadott hallgatók sehogy sem nyugodtak, míg egy ujrászótt darab szép játékában is nem gyönyörködhettek. Végül Groákné Szabó Katalin urnő a hazaszeretet kiolthatlan érzelmét rajzolta elénk szavalatában megkapó színezéssel. Mindegyik pont egy-egy estély élvezetét nyújtotta. A rendezők önfeláldozó fáradozásainak tehát szépen meg volt az eredménye erkölcsi sikerben, de meg anyagiban is, mert 53 korona gyűlt a szegények számára. (S-s.)

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ref. egyház vasárnap, márczius hó 22-én délután 5 órakor tartja kilenczedik befejező egyházi estélyét. Az estély érdekes sorrendje a következő: 1. A gyülekezet éneke: Te benned biztunk XC. Solt. 1. vers. 2. Megnyitó. 3. Énekel Herman Helén. 4. Felolvas Kovács Dánielné. 5. Angyalok tercettje: Éneklék Bod Emma, Bod Etel, Félégyházi Mariska. 6. Szaval Pál Lajos VII. g. o. tanuló. 7. Kurucz dalok: Éneklék a ref. kollegiumi ifjúság. 8. Zárszó. 9. Gyülekezet éneke: Isten áldd meg a magyart. Az estély a kollegium tornacsarnokában tartatik meg. Belépés ingyenes. Szíves adományok templomi énekes könyvek beszerzésére köszönettel fogadtatnak. A rendező bizottság.

hogy egészen új élet nyílt meg előtte, melynek célja a Krisztustól ígért örök boldogság, s nem a világ hiu örömeinek élvezése.

A legendák nagyon sok példát tudnak arra vonatkozólag, hogy egyesek mily nehéz és fáradságos feladatok megoldására vállalkoztak, részint azért, hogy magukat tökéletesebbé tegyék, részint pedig előljáróik iránt tartozó engedelmségből. Így Agatho-ról beszélnek, hogy három éven keresztül követ hordott szájában, hogy megtanuljon hallgatni.

Egy régi magyar kódexben a következő példát olvassuk: „Az Pál apát elbocsátá az ő tanítványát, kinek neve vala János, hogy hozná ő neki néminemü orvosságnak okáért oroszán sörényét, mert ott az berekben lakozik vala egy fene oroszán. És mikoron ezt hallotta volna az ő tanítványa, mondá ő neki: Atyám! ha reám jövend az oroszán, mit tegyek? És mondá az apát: Kötözzed meg ötöt és hozd ide én hozzám. Elmene azért az berekbe és ime az oroszán meglátá ötöt és reá hirtelenkedék, hogy ötöt megmarja. Im ez pediglen az ő fejedelme parancsolatja szerint akarja vala megfognia ötöt, de az oroszán kezdé elfutni ő előtte; ez pediglen fut vala utánna, mondván: Várj meg engemet, mert az én fejedelmem énnekem azt hagyta, hogy megkötözzelek tégedet. És ime megkötözzé ötöt és viszi vala az ő fejedelméhez, melyet mikoron meglátott volna az Pál apát, akarván megalázni az ő tanítványát és mondá ő neki: Mire hoztad ide ez okatlan állatot, bocsásd el ötöt. Im ez pediglen elődozá ötöt és elbocsátá.”

Ugyancsak az engedelmség próbájáról szól a következő is, mely szintén egy régi magyar kódexből való: „Néminemü vén plántála el egy aszú fát az pusztában és meg akarván késérteni az ő tanítványának engedelmségét és mondá: Ezt megöntözzed minden napon mindaddiglan,

Különfélék.

— **Időjelzés** a meteorologiai intézet márczius 21-iki távirati jelentése szerint: Enyhe, száraz.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az Udvarhelyvármegyei Általános Népnevelési Egyesületnek, amely vármegyénkben 12 község részére 100, összesen 1200 korona segélyt adományozott azon czélból, hogy ezen összeg kamataiból a szegény tanulók taneszközökkel láttassanak el, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Sooss Henrik kézdivásárhelyi törvényszéki joggyakornokot a székelykereszturi kir. járásbíróshoz aljegyzőnek nevezte ki.

— **Ma** (vasárnap) délután a r. kath. főgimnázium disztermében ismeretterjesztő előadást Mihálovits Béla főgimnáziumi tanár fog tartani. Tárgy: Fizikai kísérletek, főképp a Marconi-féle drótnélküli táviratozás bemutatása. Ez érdekes előadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Meghívó** az Országos közegészségi Egyesület kolozsvárvidéki osztályának folyó hó 26. 27. és 28-án d. u. 5 órakor, a Közegészségtani Intézet (Mikó-u. 1.) tartandó szakülésére. Tárgy: Erdély nevezetesebb fürdői 1902-ben 26. á. gróf Beldi Ákos: Előszó. Dr. Rigler Gusztáv: A fürdők története és fejlődéséről. Dr. Szádeczky Gyula: A fürdők geológiájáról. 27-én. Dr. Jakabházy Zsigmond: A fürdők hatásáról általában. Dr. Rigler Gusztáv: A fürdők és ásványvizek kezeléséről. Dr. Genersich Gusztáv: A gyógyítás módjai, eszközei és eredményeiről. 28-án. Dr. Fillep Gyula: Lakásviszonyokról az erdélyi fürdőkben. Dr. Sárkány Lajos: Az erdélyi fürdők anyagi viszonyairól. Javaslatok. Hozzászólások. Az előadások között és után a fürdőket vetített képekben mutatjuk be. Dr. Rigler Gusztáv, titkár. — A közönségnek külön is figyelmébe ajánljuk ezeket az előadásokat. Az erdélyi fürdőknek közvetlen tapasztalatokon alapuló őszinte ismertetése lesz ez, a melyből laikus és orvos egyaránt, teljesen tájékozódhatik, azoknak minden előnyös és hátrányos tulajdonságait illetőleg. Egyrészt épen azért is tartják a három előadást egymásután következő napokon, hogy az összefüggés annál teljesebb legyen, főképpen azonban abból az okból, hogy az érdekelt fürdőtulajdonosoknak és fürdőigazgatóknak is módjukban legyenek a hasznos ismereteket és kritikát meghallgatni. Hiszen így mindössze 3 napot kellene Kolozsvárt tölteniök. Reméljük is, hogy saját jólfelfogott érdekükben számosan megfognak jelenni.

— **Vármegyénk közs. és körjegyzői** kedden, Gálffy István elnök vezetése alatt tartották meg közgyűlésüket, melyen több keblü ügy mellett az egyesület a székely-mentési akciónak is szolgálatokat kíván tenni. Erre enged következtetni azon előterjesztés is, melyet Gálffy elnök vezetése mellett testületileg adtak át Damokos Andor dr. vármegyénk alispánjának, aki szívesen megígérte, hogy jegyzőinket, mint eddig, jövőre is minden jogos kívánságaik teljesítésében támogatja. Az előterjesztésben elpanaszolják jegyzőink, hogy a helybeli kir. pénzügyigazgatóság 1901. és 1902. években három évre visszamenőleg a pénzügyőrség kezébe adta az adásvévesi szerződések másolatait s ezen alapon szegény székely népünket uton-utfélen zaklatták-hurcolták. Így mintegy 25,000 korona jövedéki bírsággal és illetékekkel sújtották azt a népet, mely jégveréssel, árvízzel, fagykárokkal s egyéb elemi csapások folytán amúgy is inséggel küzdök. Végtelenül fáj községi és körjegyzőinknek az a bizalmatlanság is, melylyel az adójuk bevallása körül is eljár a pénzügyigazgatóság. Jegyzőink indokolt panasza közigazgatási bizottságunk legközelebbi ülésének is tárgya lesz. A keblü ügyek közül megemlítjük, hogy az egyesület által augusztus hónapban rendezendő erdélyrészi kongresszus bizottságát megalakította. Gálffy István elnöklete alatt: Ferenczy Lajos felsőboldogasszonyfalvi, Fazakas Dénes fiatfalvi, Ozsváth Áron kobátdemeterfalvi, Török Lajos daróczi, Csomor Gábor farkaslaki közs. és körjegyzők, valamint Betegh Pál egyes. tag bizattak meg a rendezői tiszttel.

— **Rákóczi ünnepély városunkban.** Többször említettük, hogy a helybeli kir. főreáliskola folyó évi április 2-án nagyszabású hangversenyt rendez. A véglegesen megállapított műsort most a következőkben tudatja a rendezőség: 1. rész: 1. Kurucz nóták. Káldyól. Előadja az ifjúsági ének- és zenekar. 2. Rákóczi Rodostóban. Várady Antaltól. Melodráma. Szavalja Groákné Szabó Kata, zongorán kíséri Roediger Melánia. 3. Chopin: G. — moll ballade. Zongorán előadja dr. Solymossy Lajosné. 4. Huszka Jenő: Hajnali dal. Éneklék Varró Mariska, zongorán kíséri Morascher Hugó zenetanár. 5. Nyitány. Rossini „Tell Vilmos” cz. dalművéből, Liszt Ferencz átirata szerint. Zongorán előadja Hollaky Arthur főispán. II. rész: 6. Három jelenet, Herczeg Ferencz „Ocskay Brigáderos” című szomorujátékából. (Ocskay: Jánosy Dezső. Tisza Ilona: Szabó Ilonka. Dili: Félégyházi Marika. Ocskay Sándor: Kotschen György VIII. o. t. Szörényi: Vallics János VII. o. t. Palotatiszt: Schmidt Albert VII. o. t.) 7. Előkép, (Rákóczi apotheosis.) Rákóczi: Jánosy Dezső. Czinka Panna: Félégyházi Mariska. Magyar

nézni, kakucsolni. Egy napon, mikor a kertben volt, a kert falán egy kecske szökött be. A jó apácza nem tudta elgondolni, hogy miféle dolog az, a mit lát. Volt a közelben egy másik soror, odament tehát ahhoz és megkérdezte szépen: „Kérlek jó testvér, mondjad meg énnekem, micsoda ez? A soror azt felelte, hogy ez a valami nem egyéb, mint »az világi asszonyállat«. Mert mikoron az velági asszonyállatok megvénhesznek, akkoron osztán szarvok kél és szakálok léssen”. A jó apácza pedig szentül hitte mindezeket, olyan együgyű vala. A többi apáczákat sokat nevettek rajta e miatt, de az Isten másképp gondolkodott. Mikor ez az apácza haldokolni kezdett, a betegszobában sok szép fegyveres nép jelent meg, »kik lovoknak nyerge mind aranyos vala és az ő szénájok is mind aranyos vala«. Ez a sereg az angyalok serege volt és az együgyű apácza dicsőségesen szenderült át a másvilágba.

Nagyon messze vezetne, ha a remeték és régi szerzetesek életmódját tüzetesen akarnám bemutatni; de ez nem is volt a czélom. Csak fel akartam hívni a m. t. közönség figyelmét arra, hogy ítéleteink kimondásában óvatosak legyünk és ne törjünk pálcát olyan kor és intézmény felett, mely felfogásában és szellemében a mi korunkéval homlokegyenest ellenkezik, mert a mi sorsunk is ez lesz a későbbi századok és ezredék gyermekeivel szemben! S azért, mert a régi remeték és szerzetesek életében — a mi felfogásunk szerint — talán sok furcsa és komikus részlet van, ne gunyolódjunk felettük, mert hiszen tetteik rugója nem érdek és önzés volt, hanem a krisztusi tanok követése s ezzel kapcsolatban a szellemnek és léleknek tulsúlyra emelése a test és az anyag felett; s e tekintetben talán még a mi nagyon is reális korunk is tanulhatna tőlük.

Dr. Lukinich Imre.

Génusz: dr Kovácsy Albertné. Magyar vitéz. Alabárdos katonák. 8. Rákóczi induló. Szentgály Gyulától. Előadja az ifjúsági zenekar, valamint zongorán Kassay Irén és Roediger Melanie. 9. Palotás. Félégházi Mariska, Lestyán Margit, Piskóthy Erzsike, Szabó Ilonka, Solymossy Agnes és Varró Berta Bocz Endre, Dobay Zsolt, dr Fodor Boldizsár, Jánosy Dezső, Solymossy Lajos, Szent-Királyi Árpád. — A rendkívül élvezetesnek ígérkező hangverseny rendezésében Nesz Gusztáv tanárt illeti az oroszánrészt, aki általában is, de különösen a szindarab betanításánál fáradságot nem ismerő tevékenységet fejt ki.

— **Milimári**, Almási Tihamér 4 felvonásos népszínművét az új színteremben ma (vasárnap) adják elő a polgári műkedvelők. Az előadás kezdete fél nyolcz órakor.

— **Sándor és József napján** az elmúlt héten egy-egy huszonnégy órára megszakadt a bőjt. Szerdán és csütörtökön este vidám társaságokba verődtek a jóbarátok és jó magyar szokás szerint köszöntötték a Sándor vagy József nevet viselőket. V a r g a Sándor finoveldi regensnél ez évben is megjelent a főgimnázium tanári kara s lelkes felköszöntőkben éltették az egy év-tized óta általános szeretetben városunkban áldásosan működő finöv. igazgatót és jóbarátot. — Z o n d a József törvényhatósági m. kir. állatorvost pedig e hó 18-án a járási m. kir. állatorvosok testületileg keresték fel s névnapja alkalmából melegen üdvözölték.

— **Adományok a muzeumnak.** Az udvarhelyvármegyei muzeum-egyesület nevében köszönetet mondok e helyen Ágotha Endre főgimnáziumi tanulóknak, ki az alapítandó udvarhelyvármegyei muz. um javára 2 drb Kossuth-bankót, 1 drb bronzpénzt s 1 drb rézpénzt ajándékozott, továbbá Bálint József főgimnáziumi tanulóknak, ki ugyanezen célra 22 darab rézpénzt, 1 drb ezüstpénzt és egy bronzérmét adományozott. Csehely Adolf muzeumi igazgató.

— **Márczius 15-ét Alsósófalva** polgársága is nagy lelkesedéssel ünnepelte meg. Dél előtt isteni tisztelet volt a templomban, melyet zsúfolásig megtöltött az ünneplő közönség. Az isteni tiszteletet P é t e r Károly ref. lelkész végezte s buzgó imádság után tartalmas beszédben mutatta fel e nap jelentőségét. A templomi ünnepély sikeréhez nagyban hozzájárult az iskolás gyermekek éneke is, akik M i r t s e Dénes ig.-tanító vezetése alatt, 3 szép éneket énekeltek, kettőt a zenekar kísérete mellett. Este a község házában az ifjúság hazafias összejövetelt rendezett, mely alkalommal Kozma Andornak »A szabadság ünnepén« című színi költeményét adták elő kiváló sikerrel. A szereplők közül különösen kitűntek Piri Dénes, Molnár Márton és Bálint Eliza. de a többiek is, névszerint Kozma József, Sükösd Mihály, Kaczó Béla és Kovács Dániel dicséretesen oldották meg feladatukat. A darab betanításáért és rendezéseért Mirtse Dénes ig.-tanítót illeti az elismerés, aki lankadatlan buzgósággal vezeti az ifj. egyület ügyeit s mindent megtesz arra, hogy az ifjúság a szépet, a jót és nemeset megkedvelje.

— **Emléket az agyagfalvi réten.** A székely emlékalap javára dr Pethő Józsefné a Torjai vereskereszt fiók-egylet elnöknője 21 korona 30 fillért küldött. Az udvarhelymegyei takarékpénztárba elhelyezett alaptőke felévi kamata 99 K 58 fillér, összesen 120 K 91 fillér. Ezen összegeket hozzáadva a már korábban begyűlt 4711 K 7 fillérhez, alap összege tesz 4831 K 98 fillért. Fogadja a nemes szívű adakozó, hazafias adományáért a végrehajtó-bizottság hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1903. márczius hó 21-én. Ferentzi János, végreh. biz. pénztárnok.

— **A homoródkarácsonfalvi olvasókör** — melynek igen szép könyvtára van — és az ifj. dalegylet kezdeményezése s rendezése folytán a nagy napon lelkesen ünnepelt a község nagy sokasága. Dél előtt tíz órakor istentisztelet volt az unitárius templomban. Hazafias szellemű, költői lendületű imában áldották az Istent a nap emlékéért s ugyanilyenről szólt az ünnepi hatalmas beszéd I. kir. 21. r. 2. 3. v. ígék alapján. Mindkettőt D e m e t e r Dénes lelkész tartotta. Az ünnepi díszbe öltöztetett templomot zsúfolásig megtöltő nagy közönség pedig »Egy Istenünk, egy magyar hazánk« örök szépségű énekével adta meg a találó refraint. Az egyh. beszéd előtt a dalkör énekelt. Délután két órakor pedig az új község háza nagytermében folytatódott az ünnepség. Mikor a nyáron építették, a termet nagytölték sokan, de bizony — bár szép terjedelmes — ily alkalmakra kicsinynek bizonyult, mert még a szomszédos előjárósági tanácskozó terem

is megtelt szorongásig, sőt az udvar is. Az ünnepélyt itt a dalkör himnusza nyitotta meg, melyre D e m e t e r Dénes elnök mondott lelkes hangú beszédet. K e l e m e n Lajos tanító a nap történetéről olvasott fel ügyesen, hazaszeretetre buzdítva a nagy ösök utódait. E felolvasást megelőzőleg 16 ifjú szavalt tűzzel, értelemmel, úgy hogy a szülők gyermekeikben és Kelemen, Benczédi tanítók — sok fáradozás után — tanítványaikban méltán gyönyörködtek. Az éljen! mindeniküknek egyaránt szólt. A gyönyörű ünnepséget Benczédi Mózes tanító zárta be lelkes szavakkal, ő vezetvén a jól működő dalkört is. Valóban igaznak bizonyult most is, hogy a hivatását nemesen felfogó tanító sokat képes tenni s csakis így lesz az a nemzet igazi napszámosa, kinek munkája megbecsülést, méltánylatot érdemel. Hát még, ha a lelkész oda áll; akkor igazán »hegyeket mozdíthatni meg helyeikről.« Az egyes részeiben, mint egészében jó sikerű, lelkes ünnepélyt tánczvigalom követte, melynek tiszta jóvedelme az ifj. dalegylet harmonium alapja javára fordított.

— **Tavaszi állatvizsgálatok.** Az udvarhelyi járás területén Licht Gyula járási m. kir. állatorvos az állatvizsgálatokat következő sorrendben tartja. Márczius 26-án d. e. 8 órakor Bikafalva, d. e. 11 órakor Óczfalva, d. u. 2 órakor Hodgya; 27-én, d. e. 8 órakor Farczád, d. e. 11 órakor Sükő, d. u. 3 órakor Lengyelfalva; 28-án d. e. 8 órakor Szent-Tamás, d. e. 11 órakor Ülke, d. u. 2 órakor Fancsal; április 1-én d. e. 8 órakor Bögző, d. u. 1 órakor Magyarós; 2-án d. e. 8 órakor Décsfalva, d. e. 10 órakor Agyagfalva, d. u. 2 órakor Mátisfalva; 3-án d. e. 8 órakor Béta, d. e. 11 órakor Dobó, d. u. 3 órakor Vágás, 4-én d. e. 9 órakor Oroszhegy, d. e. 8 órakor Szent-Király; 6-án d. u. 1 órakor Tibód, d. u. 3 órakor Kadicsfalva községekben.

— **Általános ismeretes,** hogy a csusz- és közsvényes bántalmak legjobb gyógyszere a Zoltán-féle kenőcs, mely még a legmakaesabb csusz- és közsvényes bajokat is néhány nap alatt meggyógyítja, mit számtalan elismerő és köszönő levél bizonyít. Üvegje 2 korona Zoltán B. győgytárában Budapesten.

— **A méhészeti tanfolyamok.** A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1903-ik év folyamán nyolcz időszaki tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: május 1—20-ig a kisgazdák első tanfolyama; május 21— június 10-ig a kisgazdák második tanfolyama; június 15—28-ig tanfolyam a lelkészek számára; július 1—21-ig a néptanítók első tanfolyama; július 11— augusztus 14-éig a néptanítók második tanfolyama; augusztus 16—30-ig tanfolyam nők részére; szeptember 2—15-ig tanfolyam erdészeknek és szeptember 17—30-ig erdőőrök számára. Célja ezen tanfolyamoknak a tanfolyamra felvetteket a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteibe bevezetni s lehetőleg megtanítani őket a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítésére is, hogy haszonnal méhészkedhessenek. Mindegyik tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egykoronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, a földmívelésügyi miniszterhez czimezve, fölöttes hatóságuk, a földmívesek és más foglalkozásuk pedig községük előjáróságának ajánlásával ellátva, az illető tanfolyam kezdete előtt legalább 20 nappal a földmívelésügyi miniszteriumhoz nyujtsák be. A tanfolyamok bármelyikére fölvetettek közül a szegényebb sorúak a tanfolyam tartama alatt ingyen részesülnek teljes ellátásban.

— **Kossuth Ferencz** a következő nyílt levelet intézi párthíveire: »Legyen szabad Ont arra kénem, hogy az Egyetértést, mennél szélesebb körben terjesztteni és mennél hathatósabban támogatni sziveskedjék. E lap, harmincz év óta küzd a függetlenségi párt hazafias elvei megvalósításáért és míg egyrészt a hírlapirodalom terén nagy tekintélyt szerzett, másrészt a függetlenségi párt feltétlen elismerésére lett érdemessé. Mióta vissza tértem hazámba, rövid két megszakítással, e lapnak voltam főmunkatársainak egyike és most is az vagyok; és vezércikkeimben, melyek nevem aláírásával, rendszeren megjelennek e lapban, találhatja meg mindenki törekvéseink irányzatát. Aki velem szellemi összeköttetésben akar lenni, fizessen elő e lapra. Tisztelettel K o s s u t h Ferencz.« Az »Egyetértés« előfizetési ára: negyedévre 10 korona, 1 hóra 3 korona 60 fillér. Az előfizetési összeg legcélszerűbben postautalványon küldhető be az »Egyetértés« kiadóhivatala IV., Vármegye-u. 11. sz.,

— **Hóvirágok** czimvel Komáromy Sándor (Omydor) április hó elején elbeszéléseit és rajzait kiadja Marosvásárhelyt. Előfizetési ára 1 korona, melyet április 1-ig lehet szerző czímére beküldeni.

— **Az Uranos kék** a legkedveltebb ruhaké-
kitőszet, mert a képzelhető legszebb kék színt szolgáltatja és minden tekintetben felülmúlja az eddigi ilyenmü gyártmányokat. Előkelő háztartások és nagy mosóintézetek tanúsága szerint az Uranos kék a legjobb és legolcsóbb ruhakékitő.

— **Műbutor-asztalos Székelyudvarhelyt.** Vizi Flóris műbutor-, épület- és portálasztalos Gyergyószentmiklósról, hol 8 év óta igen jó hírnevet szerzett — folyó évi május 1-től városunkba helyezi át üzletét. Erre nézve bővebb tájékoztatásunk közlelbi számában megjelenő hirdetése nyujt.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Csarnok.

T a v a s z.

Tavaszi fuvalma száll,
Ébred a természet.
Jégbörtön szétoszlik
S mosolyt nyer az élet.

Pislog már az égnek
Derült szempillája,
Ébredés érzetét
Lehelve a tájra.

Tavaszi napfényben
Fürdik a mi lelkünk,
Üvöltő szélvihar
Nem sanyargat bennünk.

Dal fakad a szivben
Ébred a kis virág,
S langy szellő csókjára
Rügyet is bont az ág.

Szabadba mehetünk
Kicsal a napsugár,
Lelkünk szárnya bontva
Itt a tavasz immár!!

Kertész Albert.

Nyílt-tér*

Előkelő, jól bevezetett hazai életbiztosító társaság, keres Székelyudvarhely és vidéke részére egy ügyes munkaképes

==== főügynököt. =====

Kimerítő ajánlatok »A. B. 82.« jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába, Budapest IV. Váci-utca 20. sz. intézendők.

— Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen.
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —
Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 3-án.

Sarg's
Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig ujólag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítőn és antiszeptikusnak ható fogtisztító szerrel sikerülhet, minőnek a »Kalodont« már az összes kulturált államokban a leghíresebb használatra bizonyult.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. a. egy 4 szoba, konyha, kamra, kettős pince s ez utóbbiban mosókonyha és sütő-kemence ápril 24-től kiadó. Bővebb felvilágosítás a lap kiadóhivatalában nyerhető.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

MELEG SÓSFÜRDŐ!

Minden hétfőn, szombaton és vasárnap a Gergely Ferencz sósfürdőjén meleg fürdő kapható. A fürdőszobák és az ezek előtt levő folyosó fűtve van. Egy átfürdő ruhával 45 kr.

Legfinomabb cukrász-sütemények

Ernszt György cukrászatában Székely-Udvarhelyt (Főter, piacszor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt az Alsómalom-utca 42-ik szám alatti házban két szoba és egy konyha kiadó.

Kiadó üzlethelyiség és lakás. Értekezni lehet Papp Z. akor Endre vaskereskedő-nél, Székelyudvarhelyt.

Nagy gyümölcsös és veteményes kert azonnal haszonbérbe adó. Szombatfalván, a vasúti átjárónál, vasutat érintő, 3, három holdnyi területtel, jól bekertelve több évekig is, haszonbérbe adó. Értekezhetni: tulajdonos Sandner Imréné szül. Konecz Irma cs. és kir. alezredesné urnóval Szászvároson, vagy Konecz Ármin gyógyszerészszel, Székelyudvarhelyt.

Kiadó telek. A vasúti indóházzal szemben, a csendőrségi lak-tanya közvetlen szomszédságában lévő kert haszonbérbe adó. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakás. Helybeli „Zálogkölesön intézet és betéti pénztár” szombatfalvi városrészben, Mikó-utca 6. sz. alatt levő 3 szoba, konyha és melléképületekkel ellátott házas telke, kerthelyiséggel együtt haszonbérbe ki-, esetleg örökáron eladó. Értekezni lehet Gyarmathy Ferencz elnök-igazgató urral. Székelyudvarhely, 1903. márcz. 12. Bíró Áron aligazgató.

... .. Ne vegyen senki
HANGSZERT

mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-utca 44/l. sz.

Eladó háztelek Székelyudvarhelyt a Vár-utczában 22 szám alatt fekvő épületes beltelek egy utcza és egy udvari lakással együtt azonnal eladó — Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Holgyek részére nékülzhetetlen

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fen-tartására legkitűnőbb és legbiz-tosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, tel-jesen ártalmatlan

FÖLDES-féle

MARGIT-CREME

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérré, si-mává és üdévé varázsolja.

Ara: kis tégely 1 — kor. nagy tégely 2.— kor. Margit hölgyor 120 kor. Margit szappan 70 fill. Margit fogpép (Zahn-pasta) Margit arcvíz 1.— kor. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban dro-gériában és illatszerek-kereskedésben.

Főraktár Székelyudvarhelyt:

Konecz Ármin és Solymossy János gyógyszertáraiban.

Csodás, gyors hatásu

Hamisítók bíróilag üldözöttnek

Legjobb szépitő szer

Ezen tollbetétek egyszerűségük, használatosságuk és olcsóságuknál fogva páratlanul állanak.

Minden tollhoz alkalmazhatók.

Évekig is eltart
1 darab ára 10 fillér.

A betét aképen helyezendő el a tollnyélbe, mint a képen látható, hogy a hajtásnál lévő karika alul s a végén lévő karika felül legyen, a csavart része pedig egészen a toll kanálába fekdjék, a tollhegy 2 mnyire szabad legyen. Néha szükséges a betétet kézzel idomítani, a mi nagyon könnyen megy; ha a betét úgy fekszik benn a tollban, mint a fenti rajzon látható, az írás megkezdhető. A bemártásnál tessék mélyen bemártani és a fölös tintát egy kis rázással kiűtni, ezután már a tintának egyszerre való kifolyása teljesen lehetet-

Udvarhelyvármegyében egyedül a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-, papir-, író- és rajzszerekkeresk.) kapható Székelyudvarhelyt, (Kossuth-u)

„Nincs többé tyukszem!”

Ha tyukszemeitől meg akar szabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható —

Denzinger-féle

„VIKTÓRIA”
tyukszem. —
— kenőcseszel,

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyukszemet is eltávolítja — Ára tégelyenkint 1 korona 30 fillér. — 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:
DENZINGER ADÁM Ujvidék, Duna utca 17. szám.

Barcs-féle

Peratin bajusznövesztő

az egyedüli szer, mely által még serdülő ifjak is szép, csinos bajuszt és dus szakált nyernek.

Teljesen ártalmatlan.

1 adag 2 korona 50 fillér és 4 korona.

Egyedüli készítő: BAROS GÁBOR

Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 1. szám.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

PÉNZ

.. Olcsó pénzt ..

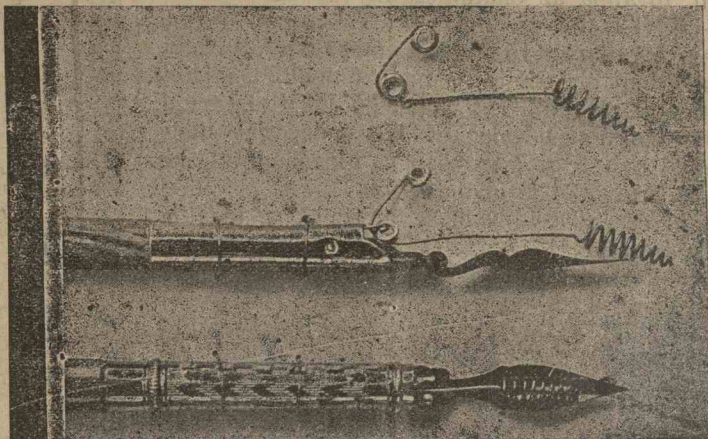
jelzálogra a segesvári ipar-, takaré- és előlegezési egylettől közvetít

Siegmund József

börkereskedő

... .. SZÉKELYUDVARHELYT

PÉNZ

len. Az utolsó cseppig csak annyit ad ki, amennyi az írással elfogy. Hosszabb használat után a tollbetét vízzel tisztítandó. A betét újbóli visszahelyezésekor a rugó visszahajtható, hogy a nyélben szorosan fekdjék.

URANOS

-KÉK

ruha-mosáshoz

a legjobb kékitőszet.

— Törvényesen védve. —

Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékitő.

Olcsó és felülmúlhatatlan!

kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő.

1 nagy üveg 1-60 K, 1/2 üveg 1 K.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.

Rum, cognac, silvorum,

likörök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozíciókkal házilag egy nyolczad, sőt egynegyed részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett árúk. — Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve. **Baros Gábor** Budapest, VII. Dohány-utca 1. sz. ... Esszenciák és kompozíciók gyára. ...

Jorgó János órás, gyári raktár: Bécs,

III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy garázon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

— **Órajavítási műhely.** — Mindennemű

szobóra új rugóbehelyezése 40 kr. Minden vásárolt, vagy javított óráért kezességet vállalok. — Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapaczióra, nickeltokban 36 órai járással 2 frt 30 kr. 8039 sz. valódi ezüst pánczéllánc 15 gr. 1 frt. 7858 sz. ezüst remontoir, duplafedelű 5 frt. 7989 sz. Ingaóra ütőművel, 2 sulylyal 11 frt 50 kr. 7929 sz. Jó ébresztő óra 1 frt 20 kr. Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75/B. pontosan figyelni.

5219—902. tlkvi szám.

Árverési hírdelményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Schässburger spar und Hypotheken Credit Verein végrehajtónak Kosztea George és neje Kosztea Mária sz. Maja oláhandrásfalvi lakosok végrehajtást szenvedő elleni 600 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbíró) területén levő az oláhhidegkuti 89. sz. tjkvben fekvő a A. I. 93, 94, 95, 148, 165, 203, 240, 254, 278, 293, 299, 325, 341, 409, 438, 499, 500, 501, 585, 605, 646, 829, 864, 874, 941, 951, 952, 953, 972, 973, 1052, 1086, 1092, 1107, 1108, 1161, 1197, 1219, 1226, 1240, 1241 hr. sz. ingatlanokra 1225 korona kikiáltási árban, továbbá az oláhhidegkuti 122 sz. tjkvben A + 384/20. hr. sz. ingatlanra 23 korona 384/55. hr. sz. ingatlanra 15 korona megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi május hó 15-ik** napján d. e. 9 órakor az O.-Hidégkut községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 11 százalékát vagyis készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arffolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értekpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Székelykeresztur, 1902. évi december hó 22-ik napján.

Veres,
kir. albiró.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánaatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Eredeti friss töltésben és csomagolásban kapható: **Nagysolymosi KONCZ ARMIN** gyógyszerházban Székelyudvarhelyt.

1260—903. tlkvi szám.

Hirdetmény.

Homoród-Szentpál község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29. t.-cz., az 1889. évi 38. t.-cz. és 1891. évi 16-ik törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t.-cz. 15. és 16. §-ai alapján, ideértve e §§-oknak az 1889. évi 38. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi 16. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t.-cz. 7. §. a) és 1891. 16. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t.-cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1903. évi szeptember 26-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. cz. 16. és 18 §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-ainak az 1889. évi 38. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat

hat hónap alatt, vagyis **1903. szeptember 26-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellenmondásuk többé figyelembe nem vétetik.

3. Hogy mindazok, kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi 29. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányával az 1889. évi 38. t.-cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1903. szeptember 26-ik** napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket, jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvjogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket e telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, minttelekkönyvi hatóságtól.
Okládon, 1903. márczius 14.

Máthé Dénes,
kir. aljárásbíró.

Egyedül valódi angol**Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA**

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keres. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der „Rohitsch-Sauerbrunn“
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégibb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szagatásokat a testben. 5. Szeliden mozditja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégys az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröthadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szagatást, közhányt, fül-fájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kártyákban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Herzegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden fele és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetetlen. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-evesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüles, a lábna járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt **3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll.** Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited** gyógytára az „**Orangyal Pregradában**, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredményel járnak, legalább az orvos érkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatás nélküli úgynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry Adolf „Orangyal-gyógytár” Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn

mellett. Központi raktár Budapest Török F. gyógyszerházban, Zágrábban Mittelbach S. gyógytárban és Bécsben Hradi L. gyógytárban.

